

สำนักงาน กศน.

สำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดขึ้น เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี รวมทั้งนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย และทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๙) ให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของหน่วยงาน และสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน กศน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงาน กศน. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จะบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ และเป้าประสงค์ทุกประการ โดยการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของหน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัด และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

สำนักงาน กศน.

๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ สภาวะความเสี่ยงของสังคมไทย ทิศทางการพัฒนาประเทศ และโอกาสของสำนักงาน กศน.	๑
สภาวะความเสี่ยงของสังคมไทย	๑
ทิศทางการพัฒนาประเทศ	๓
โอกาสของสำนักงาน กศน.	๑๖
ส่วนที่ ๒ ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	๑๘
วิสัยทัศน์	๑๘
เป้าประสงค์	๑๘
พันธกิจ	๑๘
ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน	๑๙
จุดเน้นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์	๒๒
กลไกการขับเคลื่อน “กศน.” ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	๒๕
ส่วนที่ ๓ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์และจุดเน้น	๒๖
กลุ่มการศึกษานอกระบบ จำแนกได้ ๗ ตัวชี้วัด	๒๖
กลุ่มการศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกได้ ๓ ตัวชี้วัด	๒๗
ส่วนที่ ๔ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๘
จำแนกตามแผนงานงบประมาณ	๒๙
จำแนกตามยุทธศาสตร์การดำเนินงาน	๒๙
ส่วนที่ ๕ ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จตามยุทธศาสตร์และจุดเน้น	๓๑

ส่วนที่ ๑
สภาวะความเสี่ยงของสังคมไทย
ทิศทางการพัฒนาประเทศ และโอกาสของสำนักงาน กศน.

สภาวะความเสี่ยงของสังคมไทย

สภาวะความเสี่ยงของสังคมไทยที่การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในบทบาทความรับผิดชอบของสำนักงาน กศน. จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคลี่คลายและเตรียมการรองรับที่สำคัญ ได้แก่ สภาวะความเสี่ยงต่อไปนี้

๑. ความขัดแย้งทางการเมืองที่อยู่ในภาวะวิกฤตตลอดช่วงระยะเวลากว่า ๖ เดือน

ก่อนวันที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลและฝ่ายต่อต้านรัฐบาลได้ดำเนินไปอย่างรุนแรง ประชาชนมีความแตกแยกเป็นกลุ่มก้อนการเมืองฝ่ายต่างๆ มีการประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีการใช้ความรุนแรงซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ประเทศตกอยู่ในภาวะวิกฤตรัฐบาลตกอยู่ในสภาพที่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เพื่อบริหารประเทศได้ตามปกติ เศรษฐกิจ และการปกครองอยู่ในภาวะชะงักงันเป็นยุคที่คนไทยแตกแยกความสามัคคี และเกลียดชังต่อกันอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน กระบวนการยุติธรรมขาดความน่าเชื่อถือประกอบกับความเสื่อมถอยทางคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมไทย ส่งผลให้สถาบันทางสังคมมีแนวโน้มอ่อนแอ คนในสังคมขาดความไว้วางใจและขาดการมีส่วนร่วมทางสังคม

๒. โครงสร้างประชากรมีแนวโน้มประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น

ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง สัดส่วนประชากรวัยเด็ก : วัยแรงงาน : ผู้สูงอายุ ลดลงจากร้อยละ ๒๐.๕ : ๖๗.๖ : ๑๑.๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นร้อยละ ๑๘.๓ : ๖๖.๙ : ๑๔.๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ขณะเดียวกันคนไทยส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านอนามัย การเจริญพันธุ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลต่อความไม่สมดุลระหว่างปริมาณและคุณภาพของประชากรของประเทศ นอกจากนี้การย้ายถิ่นของประชากรจากชนบทเข้าสู่เมืองอย่างต่อเนื่องทำให้มีการขยายตัวของความเป็นเมืองมากขึ้น โดยสัดส่วนประชากรในเขตเมืองเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ ๓๑.๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นร้อยละ ๔๕.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

๓. คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัยแต่ยังมีปัญหาด้านสติปัญญา คุณภาพการศึกษาและมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ

เด็กวัยเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ ๕๐.๐ มาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น อัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงอายุ ๑๕ – ๑๙ ปี เพิ่มจาก ๕๔.๙ ต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕ – ๑๙ ปี พันคน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘

เป็น ๕๖.๒ ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ขณะที่กลุ่มวัยทำงานภาพรวมกำลังแรงงานมีการศึกษาสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีกำลังแรงงานจบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๕.๔ แต่อัตราการเพิ่มของผลิตภาพแรงงานในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑ โดยเฉลี่ยยังคงอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ ๑.๘ อีกทั้งแรงงานในกลุ่มอายุ ๒๕ – ๕๐ ปี มีเพียงร้อยละ ๑๙.๗ เท่านั้นที่ออกกำลังกาย กลุ่มวัยผู้สูงอายุแม้จะมีอายุยืนยาวขึ้นแต่ประสบปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น โดยพบว่าร้อยละ ๓๑.๗ ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง รองลงมาคือ เบาหวาน ร้อยละ ๑๓.๓ และหัวใจร้อยละ ๗.๐ ส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลของภาครัฐในอนาคต

๔. สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีแนวโน้มเป็นสังคมปัจเจกมากขึ้น

โดยคนไทยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยได้รับคะแนนความโปร่งใสไม่ทุจริต และคนในประเทศยอมรับไม่ได้กับการทุจริตเพียง ๓.๔ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน จัดอยู่ในลำดับที่ ๘๔ จาก ๑๘๐ ประเทศ และอยู่ในลำดับที่ ๑๑ ของภูมิภาคเอเชีย ขณะที่ภาคส่วนต่างๆ ได้มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ แต่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมยังอยู่ในระดับต่ำ ขณะเดียวกันสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความเปราะบางจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น เช่น อัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้นจาก ๔.๕ คู่ต่อพันครัวเรือนในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็น ๕.๕ คู่ต่อพันครัวเรือนในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงทางเพศต่อเด็กและสตรีเพิ่มขึ้น

๕. บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกก่อให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคีรวมทั้งความร่วมมือในประชาคมอาเซียน

ความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ประเทศไทย ทั้งแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีแรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมายจำนวน ๓๗๘,๐๗๘ คน และผิดกฎหมายจำนวน ๙๕๕,๕๙๕ คน ทั้งนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีทักษะฝีมืออย่างเสรีตามกรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีดังกล่าวจะส่งผลให้การแข่งขันทางการค้ามีความรุนแรงมีความต้องการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศทั้งในส่วนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาวะการมีงานทำของแรงงานไทย นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของคนไทยทั้งในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น

ทิศทางการพัฒนาประเทศและโอกาสของสำนักงาน กศน.

๑. ทิศทางการพัฒนาประเทศ

◆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙)

กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ ให้แก่ ปัจเจกครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ โดยใช้แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งขยายการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพจาก ๓ ทุน ทั้งทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็น ๖ ทุน ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการสร้างฐานทางปัญญา เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้กับคนและสังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ก้าวสู่สังคมและเศรษฐกิจสีเขียวที่มีแบบแผนการผลิตและบริการอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยนำความรู้และจุดแข็งของอัตลักษณ์ไทยมาปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานนวัตกรรมที่เข้มแข็ง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างรู้เท่าทัน สร้างความยั่งยืนของภาคเกษตร และความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลและความสมานฉันท์ในทุกภาคส่วนและทุกระดับ เป็นฐานการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและสมดุลมุ่งสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นธรรม

◆ แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๙)

กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพ และมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสุข มีสุขภาพทั้งกายและใจที่สมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศ

◆ นโยบายรัฐบาล (ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยในส่วนของนโยบายด้านการศึกษาปรากฏอยู่ในนโยบายที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม รัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กันดังนี้

๔.๑ จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมี

คุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

๔.๒ ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษา ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกใช้บริการการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

๔.๓ ในองค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคล และบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

๔.๔ พัฒนาคอนกชว่งวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้ และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกัน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดีโดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

๔.๕ ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

๔.๖ พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๗ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุข และความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

๔.๘ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

๔.๙ สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและ วัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่สากล วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

๔.๑๐ ปลุกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเพื่อเปิด พื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

◆ **นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ) ประกาศนโยบายเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มนโยบาย ดังนี้**

➤ ๕ นโยบายทั่วไป

๑. **การพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา** จะต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความต้องการของทุกภาคส่วนในสังคม มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันของประเทศ รวมทั้งเป็นไปตามกระบวนการของสภาพัฒนาการแห่งชาติและสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ และแนวนโยบายของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นที่ยอมรับและเกิดความมั่นคง ยั่งยืนในระบบการศึกษาของไทย

๒. **การสร้างโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย** จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้าง ความเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยการน้อมนำแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ได้โดยสะดวก และสามารถพัฒนาและ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษา อย่างเท่าเทียม

๓. **การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา** จะต้อง ให้ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการ เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัย ปลูกฝังอุดมการณ์ความยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ ความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม มากกว่าส่วนตน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย เคารพความ คิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด อุดมการณ์ และความเชื่อ รวมทั้งรู้ คุณค่าและสืบสานวัฒนธรรมและขนบประเพณีอันดีงามของไทย

๔. **การส่งเสริมและยกสถานะของครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในระบบการศึกษา** จะต้อง ให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคม เป็นบุคลากรที่ได้รับการยกย่อง ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม มีภูมิความรู้และทักษะในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ ที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ตลอดจนมีฐานะและคุณภาพชีวิตที่ดีสอดคล้องกับสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบัน

๕. **การบริหารและการปฏิบัติราชการกระทรวงในทุกระดับ** จะต้องให้ความสำคัญกับ การบูรณาการการปฏิบัติของทุกหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและประสานสอดคล้อง กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานด้านการศึกษาที่ถูกต้อง รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของสังคม

➤ ๗ นโยบายเฉพาะ (ดำเนินการให้เห็นผลใน ๑ ปี)

๑. การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๑.๑ การพัฒนาการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษามีความเหมาะสมกับพื้นที่

๑.๒ สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ และแก้ไขปัญหาการอ่านภาษาไทยไม่ออกและเขียนไม่ได้ของนักเรียนในพื้นที่อย่างจริงจัง

๑.๓ สามารถพัฒนาระบบการให้ค่าตอบแทน สิ่งจูงใจและสวัสดิการ สำหรับบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่เสี่ยงภัยได้อย่างเหมาะสม

๑.๔ มีมาตรการด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนสำหรับนักเรียนนักศึกษา ครู อาจารย์ และสถานศึกษาโดยการบูรณาการแผนและการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่

๑.๕ มีกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาและการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนในพื้นที่เสี่ยงภัย รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ เปิดโลกทัศน์และสร้างความหวัง การยึดมั่นในหลักคุณธรรมและสถาบันหลักของชาติ ให้กับนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง

๑.๖ สามารถเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติและยูเนสโก ประเทศกลุ่มประชาชาติมุสลิม ประเทศเพื่อนบ้าน และสื่อมวลชน อย่างต่อเนื่อง

๒. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ และการดำรงความต่อเนื่องภายหลังการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๒.๑ โครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาของภาครัฐและเอกชน นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๒ มีกิจกรรมการเรียนรู้ ขยายความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษา และการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา กับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ สามารถพัฒนาและเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาประเทศสมาชิกอาเซียน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน การยอมรับในความแตกต่างหลากหลายในลักษณะพหุสังคมวัฒนธรรม และให้ความเคารพในอุดมการณ์ความเชื่อบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ให้กับนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

๓. การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันและสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๓.๑ มีแนวทางการส่งเสริมและดำเนินการเพื่อปรับสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา และสามัญศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการกำลังคนในตลาดแรงงานรองรับการพัฒนาประเทศ

๓.๒ มีแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ระบบการจัดการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา รองรับทิศทางการพัฒนาประเทศโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นฐานการพัฒนา

๓.๓ มีกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการสร้างนวัตกรรมในสถาบันทางการศึกษา เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓.๔ มีแผนงานและโครงการเพื่อส่งเสริมการผลิตกำลังคนด้านการอาชีวศึกษา ตอบสนองต่อภาคการผลิตสินค้าและอาหาร ภาคการท่องเที่ยว ภาคการบริการ ภาคการขนส่ง บุคลากรทางการแพทย์และพยาบาล และอื่น ๆ ในสาขาที่มีความขาดแคลน ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการจัดทำความตกลงร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการผลิต การพัฒนาระบบการจัดการ และการพัฒนากำลังคน ทั้งระบบ

๓.๕ มีกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และการพัฒนาต่อยอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ วิสาหกิจ การประกอบอาชีพและดำเนินธุรกิจ ควบคู่ไปกับการเผยแพร่องค์ความรู้และแนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบอย่างเป็นรูปธรรม

๔. การมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๔.๑ มีแนวทางการพัฒนาระบบการผลิตครูให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปรับระบบการรับรองมาตรฐานวิชาชีพครูให้เอื้อต่อการเพิ่มโอกาสให้มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมเข้ามาในระบบการศึกษา

๔.๒ ระบบการบริหารงานบุคคล การย้ายบรรจุ และการประเมินวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรฐานระดับสากล สามารถเพิ่มศักยภาพในการให้การศึกษาและลดภาระงานที่ไม่จำเป็นรวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

๔.๓ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

๔.๔ สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาตามเส้นทางวิชาชีพและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้อย่างเป็นระบบ มีระบบสนับสนุนการพัฒนาตนเองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในการระบบคลังความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประเมินผล อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕ มีแผนงานและโครงการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยการพัฒนากระบวนการที่มุ่งการแก้ไขปัญหาและให้การช่วยเหลือที่ยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างเป็นระบบ

๕. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๕.๑ น้อมนำแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการดำเนินแผนงานและโครงการในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

๕.๒ การดำเนินแผนงานและโครงการในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา จะต้องพิจารณาถึงความพร้อมและความเหมาะสมกับหลักสูตรและระดับการเรียนการสอน ความคุ้มค่า ความจำเป็นในการลดอุปสรรคและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ การยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งความเท่าเทียมและครอบคลุมพื้นที่

๕.๓ มีแผนงานและโครงการในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบ โดยขยายโรงเรียนนำร่องในการจัดทำห้องเรียน Smart Classroom ออกสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น

๕.๔ สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและบูรณาการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เครือข่ายต่าง ๆ เชื่อมโยงกับสถิติข้อมูลทางการศึกษา และประมวลผลข้อมูลที่สำคัญสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๖.๑ สามารถถ่ายทอดนโยบายพื้นฐานและนโยบายเร่งด่วนของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การนำสู่การปฏิบัติสามารถดำเนินการได้อย่างชัดเจนและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

๖.๒ สามารถสื่อสารถ่ายทอดให้ทุกหน่วยงานและบุคลากรทุกระดับมีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ และพัฒนาตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อประสิทธิภาพในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ภายในช่วงเดือนแรกของปีงบประมาณ เพื่อให้การปฏิบัติราชการในภาพรวมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๖.๓ หน่วยงานส่วนกลางสามารถให้การสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอในการปฏิบัติราชการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ของหน่วยปฏิบัติในระดับพื้นที่

๖.๔ มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และการรายงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อการทบทวนและปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ทันต่อเหตุการณ์

๖.๕ สามารถติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการและผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาสได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถกำหนดมาตรการเพื่อปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาอย่างทันต่อสถานการณ์ มีระบบวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้

จ่ายงบประมาณและจัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งมีระบบการกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๗.การดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปการศึกษา

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๗.๑ มีความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๒ และเป็นไปตามเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ และสามารถดำเนินการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติในห้วงระยะเวลาต่อไป

๗.๒ มีแผนงานและโครงการในการจัดและส่งเสริมการศึกษา โดยเฉพาะการดำเนินการต่อเนื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้เชื่อมโยงกันทั้งการปฏิรูปหลักสูตรและการปฏิรูปการเรียนการสอนกับการเรียนรู้ยุคใหม่ ปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับการปฏิรูปการเรียนรู้ การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล และการส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษา

๗.๓ สามารถติดตามรายละเอียดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ และแนวนโยบายของคณะรัฐมนตรี ได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถรายงานสรุปความก้าวหน้าเป็นรายไตรมาส รวมทั้งสามารถวางแผนทางรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงโครงสร้าง ระบบงาน กฎหมาย ระบบการบริหารจัดการ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างเป็นระบบ

➤ ๑๐ นโยบายเร่งด่วน (ดำเนินการให้เห็นผลใน ๓ เดือน)

๑. เร่งสำรวจและให้ความช่วยเหลือเยียวยา รวมทั้งฟื้นฟูโรงเรียน สถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัย โดยเร็ว

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย : โรงเรียน สถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟู ให้สามารถทำการเรียนการสอนได้ตามปกติอย่างรวดเร็ว

๒. เร่งแก้ไขปัญหามลพิษรุนแรงและเหตุทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๒.๑ มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหามลพิษที่ชัดเจนและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง

๒.๒ ไม่มีเหตุทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาจนส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั่วไป/จำนวนเหตุทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาในช่วง ๓ เดือน ลดลงอย่างชัดเจน

๓. เร่งสร้างค่านิยมอาชีวศึกษา ปรับภาพลักษณ์ และกำหนดมาตรการเพื่อจูงใจให้นักเรียนนักศึกษา พ่อแม่และผู้ปกครอง มีความยินดีและส่งเสริมให้บุตรหลานเข้ารับการศึกษาในสายอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะวิชาชีพที่ขาดแคลนและเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๓.๑ มีกิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของการศึกษาในสายอาชีพอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓.๒ มีการกำหนดแผนงานหรือมาตรการเพื่อมุ่งในการเข้ารับการศึกษายาชีพอาชีวศึกษา โดยเฉพาะวิชาชีพที่ขาดแคลน และมีระบบการติดตาม ควบคุม อย่างเป็นระบบและชัดเจน

๔. ทบทวนหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ มีเวลาทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งปลูกฝังในเรื่อง ค่านิยมหลัก มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างวินัย จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม การยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๔.๑ มีแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนากระบวนการคิด ทักษะ ความสามารถอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา การปลูกฝังค่านิยม ๑๒ ประการ การเรียนรู้ประสบการณ์จากการทำกิจกรรม ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม แต่ละช่วงวัย และการวางพื้นฐานเพื่อการทำงาน การศึกษาเพื่ออาชีพ

๔.๒ นำร่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี และผลักดันกฎหมายที่จะเป็นรากฐานและกลไกการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาระยะยาว

๕. เร่งพิจารณาทบทวนการอุดหนุนรายหัวแก่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งของภาครัฐและเอกชน การช่วยเหลือค่าอุปกรณ์การเรียนของนักเรียนสายอาชีพ อาชีวศึกษา และการช่วยเหลือเด็กยากจน พิกุล และด้อยโอกาส

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๕.๑ มีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบและสามารถเสนอขออนุมัติ/เห็นชอบได้ตามขั้นตอนตามกฎหมายและกฎระเบียบที่กำหนด

๕.๒ สามารถให้การอุดหนุนและการช่วยเหลือมีความเหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

๖. เร่งขยายบทบาทของภาคเอกชนในการมีส่วนร่วมในระบบการศึกษา โดยเฉพาะการจัดทำข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจเอกชนในการให้การสนับสนุนและการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษา และการสนับสนุนอื่น ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๖.๑ มีแนวทางและมาตรการจูงใจภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในระบบการศึกษา

๖.๒ มีการจัดทำข้อตกลงกับผู้ประกอบการธุรกิจเอกชนในการให้การสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น

๗. เร่งปรับระบบการบรรจุครูและการรับรองมาตรฐานวิชาชีพครู ให้เอื้อต่อการเพิ่มโอกาสให้มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมเข้ามาในระบบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อ

สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรอาชีวศึกษา และครูสาขาขาดแคลนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๗.๑ มีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบและสามารถเสนอขออนุมัติ/เห็นชอบได้ตามขั้นตอนตามกฎหมายและกฎระเบียบที่กำหนด รวมถึงปรับแก้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

๗.๒ สามารถปรับระบบการบรรจุครูและการรับรองมาตรฐานวิชาชีพครูให้เอื้อต่อการเพิ่มโอกาสให้มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์เข้ามาในระบบการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

๘. เร่งทบทวนมาตรการการจัดกิจกรรมรณรงค์ของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมาตรการติดตาม ควบคุม การลักลอบการจัดกิจกรรมรณรงค์ทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา ให้เป็นไปในแนวทางที่สร้างสรรค์ ปลอดภัย ปราศจากการใช้ความรุนแรง การละเมิดและคุกคามทางเพศ รวมทั้งไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมขนบประเพณีอันดีงาม และเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยให้มีผลบังคับใช้ให้ทุกสถาบัน การศึกษายึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๘.๑ มีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบและสามารถเสนอขออนุมัติ/เห็นชอบได้ตามขั้นตอนตามกฎหมายและกฎระเบียบที่กำหนด

๘.๒ มีมาตรการและแนวทางที่ชัดเจนและมีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๙. เร่งทบทวนมาตรการความปลอดภัยสำหรับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานศึกษา และมาตรการความปลอดภัยในการเดินทางและการขนส่งเป็นหมู่คณะของนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยให้มีผลบังคับใช้ให้ทุกสถาบันการศึกษายึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๙.๑ มีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบและสามารถเสนอขออนุมัติ/เห็นชอบได้ตามขั้นตอนตามกฎหมายและกฎระเบียบที่กำหนด

๙.๒ มีมาตรการและแนวทางที่ชัดเจนและมีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๑๐. เร่งดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาทั้งที่เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยสนับสนุน ให้เห็นผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามเป้าหมายและกรอบระยะเวลาที่กำหนด

เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย :

๑๐.๑ มีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนที่ชัดเจน

๑๐.๒ มีการกำหนดตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมรองรับอย่างเป็นรูปธรรม

๑๐.๓ มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และการรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

๑๐.๔ มีระบบการวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบทางลบได้อย่างรวดเร็ว และสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๑๐.๕ สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยต่อคณะรัฐมนตรีและสังคมได้อย่างรวดเร็ว

ตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบนโยบายรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายรัฐบาล ด้านการศึกษา (ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอกณรงค์ ชีพพัฒนาศัย)		
	๕ นโยบายทั่วไป (โดยไม่ระบุเวลา)	๗ นโยบายเฉพาะ (หวังผลใน ๑ ปี)	๑๐ นโยบายเร่งด่วน (หวังผลใน ๓ เดือน)
๔.๑ จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน	๑. การพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาจะต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจและความต้องการของทุกภาคส่วนในสังคม	๑. การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้	๑. เร่งสำรวจและให้ความช่วยเหลือเยียวยา รวมทั้งฟื้นฟู โรงเรียน สถานศึกษา นักศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัยโดยเร็ว
๔.๒ ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และจัดให้มีคู่มือการศึกษาเพื่อการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน	๒. การสร้างโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรม	๒. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และการดำรงความต่อเนื่องภายหลังการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	๒. เร่งแก้ปัญหาความรุนแรงและเหตุทะเลาะวิวาทของนักศึกษา อาชีวศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๔.๓ ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมปฏิรูป	๓. การพัฒนาระบบการจัดการศึกษา เจตนารมณ์ตามหลักสูตรทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล	๓. การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันและสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน	๓. เร่งสร้างค่านิยม อาชีวศึกษา ปรับภาพลักษณ์และกำหนดมาตรฐาน เพื่อจูงใจให้นักเรียน นักศึกษา พ่อแม่และผู้ปกครอง มีความยินดี

นโยบายรัฐบาล ด้านการศึกษา (ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอกณรงศ์ พิพัฒน์นาคัย)		
	๕ นโยบายทั่วไป (โดยไม่ระบุเวลา)	๗ นโยบายเฉพาะ (หวังผลใน ๑ ปี)	๑๐ นโยบายเร่งด่วน (หวังผลใน ๓ เดือน)
การศึกษาและการเรียนรู้			และส่งเสริมให้บุตรหลาน เข้ารับการศึกษานอกระบบ อาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอาชีวศึกษาที่ขาด แคลน และเป็นความ ต้องการของตลาดแรงงาน
๔.๔ พัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิตโดยเน้นความร่วมมือ ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและ นอกโรงเรียน	๔. การส่งเสริมและยกสถานะ ของครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักใน ระบบการศึกษาที่ให้ความสำคัญ กับการสร้างเสริมให้วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคม	๔. การมุ่งเน้นการผลิตและ การพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีคุณภาพ	๔. ทบทวนหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อให้ ผู้เรียนพัฒนาระบบ การ คิด วิเคราะห์ มีเวลาทำ กิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและ ประสบการณ์ รวมทั้ง ปลูกฝังในเรื่องค่านิยมหลัก มีคุณธรรม จริยธรรม สร้าง วินัย จิตสำนึกความ รับผิดชอบต่อสังคม การยึด มั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความ ภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย
๔.๕ ส่งเสริมอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับวิทยาลัย ชุมชนสร้างแรงงานที่มีทักษะ และพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาให้ เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ	๕. การบริหารและปฏิบัติ ราชการกระทรวงในทุกระดับที่ ให้ความสำคัญกับการบูรณาการ ของทุกหน่วยงานในสังกัดให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	๕. การพัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาให้ทันสมัย	๕. เร่งพิจารณาทบทวน การอุดหนุนรายหัวแก่นักเรียน ในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทั้งของภาครัฐ และเอกชน การช่วยเหลือ ค่าอุปกรณ์การเรียนของ นักเรียนสายอาชีวศึกษา และการ ช่วยเหลือเด็กยากจน พิการ และด้อยโอกาส
๔.๖ พัฒนาระบบการผลิต และพัฒนาครูที่มีคุณภาพและ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู		๖. การเพิ่มประสิทธิภาพการ ปฏิบัติราชการตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ	๖. เร่งขยายบทบาทของ ภาคเอกชนในการมีส่วนร่วม ในระบบการศึกษา โดยเฉพาะการจัดทำ

นโยบายรัฐบาล ด้านการศึกษา (ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย)		
	๕ นโยบายทั่วไป (โดยไม่ระบุเวลา)	๗ นโยบายเฉพาะ (หวังผลใน ๑ ปี)	๑๐ นโยบายเร่งด่วน (หวังผลใน ๓ เดือน)
			ข้อตกลงระหว่าง ผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน ในการให้การสนับสนุนและ การรับนักเรียน นักศึกษา เข้าทำงานหลังสำเร็จ การศึกษา และการ สนับสนุน ให้เพิ่มมากขึ้น
๔.๗ สนับสนุนให้องค์กร ทางศาสนา มีบทบาทสำคัญใน การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การสร้างสันติสุขและความ ปรองดองสมานฉันท์ในสังคม อย่างยั่งยืน		๗. การดำเนินการตาม แผนการศึกษาแห่งชาติและการ ปฏิรูปการศึกษา	๗. เร่งปรับระบบการ บรรจุครูและการรับรอง มาตรฐานวิชาชีพครู ให้เอื้อ ต่อการเพิ่มโอกาสให้มี บุคลากรที่มีความรู้และ ประสบการณ์ที่เหมาะสม เข้ามาในระบบการศึกษา เพิ่มมากขึ้น เพื่อสนับสนุน การแก้ไขปัญหาการขาด แคลนครูและบุคลากร อาชีวศึกษา และครูสาขา ขาดแคลนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔.๘ อนุรักษ์ ปั่นฟู และ เผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทย และภาษาถิ่น ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ การสร้างจิตสำนึกความเป็น ไทยและการเพิ่มมูลค่าทาง เศรษฐกิจให้แก่ประเทศ			๘. เร่งทบทวนมาตรการ การจัดกิจกรรมรับน้องของ นักเรียน นักศึกษาใน สถาบัน การศึกษาต่างๆ และมาตรการติดตาม ควบคุมการลักลอบการจัด กิจกรรมรับน้อง ทั้งภายใน และภายนอก สถาบันการศึกษาให้เป็นไป ในแนวทางที่สร้างสรรค์ ปลอดภัย ปราศจากการใช้ ความรุนแรง การละเมิด และคุกคามทางเพศ รวมทั้ง ไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม ขนบประเพณีอันดีงาม และ

นโยบายรัฐบาล ด้านการศึกษา (ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย)		
	<u>๕ นโยบายทั่วไป</u> (โดยไม่ระบุเวลา)	<u>๗ นโยบายเฉพาะ</u> (หวังผลใน ๑ ปี)	<u>๑๐ นโยบายเร่งด่วน</u> (หวังผลใน ๓ เดือน)
๔.๙ สนับสนุนการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้านและ วัฒนธรรมสากล			เป็นไปตามหลักสิทธิ มนุษยชน โดยให้มีผลบังคับ ใช้ให้ทุกสถาบันยึดถือเป็น แนวทางปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด
			๙. เร่งทบทวนมาตรการ ความปลอดภัยสำหรับ สถาบันการศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ทัศนศึกษานอกสถานศึกษา และมาตรการความ ปลอดภัยในการเดินทางและ การขนส่งเป็นหมู่คณะ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา โดยให้มีผล บังคับใช้ในทุก สถาบันการศึกษายึดถือเป็น แนวทางปฏิบัติอย่าง เคร่งครัด
๔.๑๐ ปลุกฝังค่านิยมและ จิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนและ ประชาชนได้มีโอกาสแสดงออก อย่างสร้างสรรค์			๑๐. เร่งดำเนินการตาม นโยบายเร่งด่วนของ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับ ด้านการศึกษา ทั้งที่เป็น หน่วยรับผิดชอบหลักและ หน่วยสนับสนุน ให้เห็นผล ในทางปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรมและเป็นไปตาม เป้าหมายและกรอบ ระยะเวลาที่กำหนด

๒. โอกาสของสำนักงาน กศน.

โอกาสความสำเร็จในการนำยุทธศาสตร์ กศน.สู่การปฏิบัติเพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลตามทิศทางการพัฒนาประเทศให้บรรลุผลตามบทบาทความรับผิดชอบของสำนักงาน กศน.มีเงื่อนไขที่เป็นโอกาสทั้งส่วนที่เป็นนโยบายของรัฐบาล (นโยบายของคณะรัฐมนตรีและนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) และบริบทความเปลี่ยนแปลงของประเทศที่สำคัญ ดังนี้

◆ **ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต** ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) โดยมุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีวินัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

◆ **ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย** ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้บริการด้านการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วยความเร็วสูง รวมถึงการสนับสนุนการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอิสระ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานภายใน และการให้บริการแก่ประชาชน โดยประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานของราชการจัดทำรายละเอียดข้อมูลต่างๆ ให้บริการผ่านเว็บไซต์ เช่น การให้บริการของสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ โดยมีผู้ให้บริการ Universal Resource Locator หรือ URL คือ <http://www.gitt.net.th> หรือการให้บริการของกระทรวงศึกษาธิการที่ <http://www.moe.go.th> นอกจากนี้ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่ให้บริการเช่นเดียวกัน ในขณะเดียวกันภาคเอกชนต่างๆหรือองค์กรอิสระที่เกิดขึ้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ต่างก็ให้ความสำคัญกับการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งาน และเมื่อมีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งรับผิดชอบทางด้านนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ยิ่งทำให้กิจการเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆได้โดยง่าย รวดเร็วและเท่าเทียมกันเป็นการเปิดระบบการเรียนรู้ใหม่ของประชาชน ความรู้จะกลายเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้หมด ผู้คนสามารถเรียนรู้จากการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการได้มากมาย ในเวลาเดียวกันความรู้จะกลายเป็นปัจจัยสำคัญของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าเป็นทุนความรู้ ทั้งนี้สำนักงาน กศน.เป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญและมีความพร้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน ในระบบของการศึกษาที่ไม่เป็นทางการหรือการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านทางช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่างๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเครือข่ายสารสนเทศ

◆ **ประเทศไทยมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือแหล่งวิทยาการชุมชนประเภทต่างๆ** กระจายอยู่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทั่วประเทศ พร้อมรองรับและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนแต่ละแห่ง ประมาณ ๗๕,๐๙๘ หมู่บ้าน ซึ่งแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จะมีแหล่งเรียนรู้มากกว่า ๑ ประเภท และแต่ละประเภทมีมากกว่า ๑ แหล่ง ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล แหล่งเรียนรู้ประเภทธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ประเภทวัสดุและสถานที่ แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ แหล่ง

เรียนรู้ประเภทเทคนิค และแหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรม แหล่งเรียนรู้แต่ละประเภทดังกล่าวสามารถเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี โดยประสานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับ กศน.ตำบล/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆของสำนักงาน กศน.ในพื้นที่

จากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะความเสี่ยงของสังคมไทยและทิศทางการพัฒนาประเทศ และโอกาสของสำนักงาน กศน.ดังที่กล่าวมานั้น มีประเด็นสำคัญที่สำนักงาน กศน.ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา โดยนำไปกำหนดเป็นประเด็นสำคัญในข้อยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงานต่อไป ได้แก่

๑. การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา เพื่อสร้างความเสมอภาค หรือเท่าเทียมทางการศึกษา ให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒. การเตรียมคนไทยให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ มีความคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเป็น มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสมาชิกที่มีศักยภาพของประชาคมอาเซียน และเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ

๓. การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประชาชนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาโอกาส เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นสังคมคุณธรรม สังคมเพื่อคนทั้งมวล และพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ

๔. การพัฒนากลไกการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ทั้งด้านปัจจัยดำเนินงาน และกระบวนการดำเนินงาน ให้สามารถดำเนินการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาประเทศตามบทบาท และภารกิจของสำนักงาน กศน.ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

บนพื้นฐานของสถานการณ์สภาวะความเสี่ยงของสังคมไทยและทิศทางการพัฒนาประเทศและโอกาสของสำนักงาน กศน. ดังที่กล่าวแล้วในส่วนที่ ๑ สำนักงาน กศน. จึงกำหนดยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจที่ใช้เป็นหลักยึดและตัวกำกับทิศทางยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงานดังกล่าวในปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไว้ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

คนไทยทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย เข้าถึงโอกาสทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เป็นพลเมืองดี และมีศักยภาพ สามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีความสุข รวมทั้งเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ

เป้าประสงค์

ประชาชนผู้รับบริการ ทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย มีความรู้ความสามารถรอบด้านเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ มีศักยภาพในการผลิตทางเศรษฐกิจ การสร้างสังคมคุณภาพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และมีความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

พันธกิจ

สำนักงาน กศน. มีพันธกิจหลัก ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย มีโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
๒. ส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาของประชาชนอย่างหลากหลาย
๓. พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ และภารกิจ ทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติของหน่วยงาน สถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

๓ ยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองนโยบายเร่งด่วน (หวังผลใน ๓ เดือน)

๑. เร่งทบทวนหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และการเรียนการสอน ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดเป็น มีคุณธรรมนำความรู้ และปฏิบัติตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ มีส่วนร่วมในการสร้างความสมานฉันท์ และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย

๒. เร่งรัดดำเนินการนำคู่มือการศึกษา หรือคู่มือ กศน. หรือคู่มือการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน ผู้รับบริการให้สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งก่อให้เกิดความเป็นธรรม

๓. เร่งพิจารณาทบทวนการอุดหนุนรายหัว และค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนแก่ผู้เรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้ยากจน ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

๖ ยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองนโยบายเฉพาะ (หวังผลใน ๑ ปี)

๑. เร่งรัดพัฒนาและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบ และสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งที่มีพลังในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในบทบาทที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและรายงานผลอย่างเป็นระบบ และปรับเปลี่ยนได้อย่างทัน่วงที่ตามนโยบายและสถานการณ์

๒. เร่งรัดพัฒนา กศน. ให้มีความพร้อมทั้งด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร และด้านทักษะอาชีพหลักสูตรระยะสั้นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และการดำรงความต่อเนื่องเมื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว

๓. สนับสนุนให้นำสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลาย และมีคุณภาพ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษา และขยายโอกาสในการเข้าถึงการจัดบริการการศึกษาและการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่หวังผลได้อย่างแท้จริง

๔. พัฒนาระบบการนิเทศการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความคล่องตัวในการจัดบริการการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินการนิเทศจากระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ สถานศึกษา และหน่วยจัดบริการ อย่างเป็นระบบ

๕. กำหนดแนวทางและดำเนินการในข้อกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาทางเลือกของประชาชน เพื่อให้การศึกษาทางเลือก เป็นการศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการทางการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชนผู้รับบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมในการจัดของภาคส่วนต่างๆ อย่างกว้างขวาง

๖. เร่งรัด ติดตามผล หน่วยงานและสถานศึกษาทุกระดับ บริหารการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้นโยบายและแผนรวมทั้งระบบการกระจายอำนาจเป็นกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ โดยมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้นโยบายและแผนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

๓ ยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองนโยบายทั่วไป (โดยไม่กำหนดเวลา)

๑. ปฏิรูปการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลทุกระดับในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดย

๑.๑) ทบทวนและปรับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและสถานศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ ตลอดจนหน่วยจัดบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ ให้ทำหน้าที่ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ “กศน. ตำบล” เป็นฐาน (สถานี) เติมเต็มความรู้ โดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

๑.๒) ประเมิน ทบทวนและปรับปรุงกิจกรรมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และสภาพปัญหาความเร่งด่วนของแต่ละชุมชน ตลอดจนพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง การพัฒนาชุมชนและสังคมได้อย่างแท้จริง โดยยึดหลัก ประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

๑.๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง โดยยึดหลักความคล่องตัวในการทำงาน การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายการศึกษาที่มีคุณภาพ และความต่อเนื่องอย่างยั่งยืนของการเป็นภาคีเครือข่ายซึ่งกันและกัน ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

๑.๔) สร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการ กศน.จังหวัด คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการ กศน.ตำบล ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕) พัฒนาครู กศน.ตำบลทุกคน ให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. กระจายโอกาสทางการศึกษา ให้สามารถเข้าถึงประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน อย่างทั่วถึง ทุกกลุ่มอายุ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ที่มีคุณลักษณะเฉพาะทางสังคม – ประชากรอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างเป็นองค์รวมทั้งระบบ โดย

๒.๑) การใช้แผนและการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการ ทั้งการออกแบบ กิจกรรม การนิเทศ การติดตามผล การปรับปรุง การพัฒนา และการตัดสินใจทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ และสามารถรายงานสรุปความก้าวหน้าเป็นรายไตรมาส และรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงโครงสร้าง ระบบงานกฎหมาย ระบบการบริหารจัดการและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นระบบ

๒.๒) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา และหน่วยจัดบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาพื้นบ้าน และแหล่ง วิทยาการชุมชนทุกประเภทในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และมีการ อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์ใช้ ต่อยอดสร้างสรรค์ และพัฒนา เพื่อความยั่งยืนและความเข้มแข็งของชุมชน และท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความคิด วิเคราะห์ มีเหตุผล และมีจิตวิทยาศาสตร์

๒.๓) การพัฒนารูปแบบกิจกรรมและวิธีดำเนินการ “บ้านหนังสืออัจฉริยะ” ให้เป็น “บ้านหนังสือของชุมชน” และขยายการบริการให้กระจายครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ โดย คำนึงถึงความต้องการทางการศึกษา/การเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่และบริบทเฉพาะของหมู่บ้าน/ ชุมชนแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือ การเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และการเข้าถึงข่าวสารข้อมูล และความรู้ของประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเชื่อมโยงการทำงานเป็นเครือข่ายกับ กศน.ตำบล/ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒.๔) การพัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการจัดบริการการศึกษา เพื่อการรู้หนังสือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับกลุ่มเป้าหมายทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้ง แสวงหาความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

๓. สร้างอุดมการณ์ให้นักศึกษา กศน. และผู้รับบริการ ให้มีแนวความคิดทางการเมือง เป็น ประชาธิปไตยที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน และการสร้างสรรค์วัฒนธรรมทางการเมือง ที่ดีงามในชุมชน และท้องถิ่น

จุดเน้นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

๑. จุดเน้นด้านประชากรกลุ่มเป้าหมาย

๑.๑) มุ่งเน้นการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีความเป็นธรรมให้กับประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ด้อย ผู้พลาด และผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้จำแนกประชากรกลุ่มเป้าหมายไว้ ดังนี้

(๑) จำแนกตามช่วงอายุ มี ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑.๑) กลุ่มวัยเรียนการศึกษาภาคบังคับ แต่อยู่นอกระบบโรงเรียน (อายุ ๖ – ๑๔ ปี)

๑.๒) กลุ่มวัยแรงงาน (อายุ ๑๕-๕๙ ปี) ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กลุ่มย่อย คือ

๑.๒.๑ กลุ่มวัยแรงงานอายุ ๑๕ – ๓๙ ปี เป็นกลุ่มวัยแรงงานที่ให้ความสำคัญในการจัดบริการการเรียนรู้เป็นกลุ่มแรก

๑.๒.๒ กลุ่มวัยแรงงานอายุ ๔๐ – ๕๙ ปี เป็นกลุ่มวัยแรงงานที่ให้ความสำคัญในการจัดบริการการเรียนรู้รองลงมา

๑.๓) กลุ่มผู้สูงอายุ แบ่งเป็น ๔ กลุ่มย่อย โดยให้ความสำคัญในการจัดบริการการเรียนรู้จากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้

๑.๓.๑ กลุ่มอายุ ๖๐ – ๖๙ ปี

๑.๓.๒ กลุ่มอายุ ๗๐ – ๗๙ ปี

๑.๓.๓ กลุ่มอายุ ๘๐ – ๘๙ ปี

๑.๓.๔ กลุ่มอายุ ๙๐ ปีขึ้นไป

(๒) จำแนกตามคุณลักษณะเฉพาะทางสังคม - ประชากรที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเข้าสู่โอกาสทางการศึกษา แบ่งเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ดังนี้

๒.๑) กลุ่มที่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/การเรียนรู้ จำแนกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๑๗ กลุ่มย่อย ดังนี้

๒.๑.๑ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส เป็นกลุ่มที่มีโอกาสในการที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษา/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่ำกว่าคนปกติทั่วไป อันเนื่องมาจาก (๑) ข้อจำกัดด้านร่างกาย/จิตใจ/สติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนรู้ (๒) ข้อจำกัดด้านฐานะทางเศรษฐกิจ หรือความยากจน หรือ (๓) ข้อจำกัดด้านการติดต่อสื่อสารอันเนื่องมาจากความต่างทางภาษา/วัฒนธรรม มี ๓ กลุ่มย่อย ได้แก่

(๑) กลุ่มผู้พิการ

(๒) กลุ่มผู้ประกอบอาชีพแรงงานนอกระบบ

(๓) กลุ่มชาติพันธุ์ (ชนกลุ่มน้อย)

๒.๑.๒ กลุ่มผู้พลาดโอกาส เป็นกลุ่มที่พลาดโอกาสในการที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษา/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อันเนื่องมาจาก (๑) ความไม่สามารถในการที่จะรับการศึกษา/

การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง หรือไม่มีความประสงค์ที่จะรับการศึกษา การเรียนรู้จนจบหลักสูตรหรือระดับชั้นการศึกษาใดๆที่ผ่านมา (๒) การย้ายถิ่น/เร่ร่อน หรือ (๓) เจ็บป่วย ข้อจำกัดเกี่ยวกับอายุ มี ๗ กลุ่มย่อย ได้แก่

- (๑) กลุ่มเด็ก/เยาวชนที่ออกกลางคันจากระดับการศึกษาภาคบังคับ
- (๒) กลุ่มผู้จบการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่ได้เรียนต่อ
- (๓) กลุ่มทหารกองประจำการที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ
- (๔) กลุ่มเด็ก/เยาวชนเร่ร่อน/ไร้บ้าน
- (๕) กลุ่มเด็ก/เยาวชน/ลูกกรรมกรก่อสร้าง
- (๖) กลุ่มเด็ก/เยาวชนที่มีความพร้อมแต่ไม่ต้องการรับการศึกษาในระบบปกติ

ระบบปกติ

- (๗) กลุ่มผู้สูงอายุ

๒.๑.๓ กลุ่มผู้ขาดโอกาส เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้อันเนื่องมาจาก (๑) การอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อการร้าย/การก่อความไม่สงบในบริเวณชายแดน (๒) การอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกล หรือยากลำบากในการคมนาคมติดต่อสื่อสาร (๓) การมีถิ่นพำนักอยู่ในต่างประเทศ (๔) การถูกจำคุก คุมขังหรือจำกัดบริเวณตามคำพิพากษา หรือ (๕) การไม่มีสิทธิภาพในฐานะพลเมืองไทย มี ๗ กลุ่มย่อย ได้แก่

(๑) กลุ่มประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อการร้าย การก่อความไม่สงบในบริเวณชายแดน

(๒) กลุ่มประชาชนในพื้นที่ชนบทห่างไกลหรือยากลำบากในการคมนาคมติดต่อสื่อสาร

- (๓) กลุ่มคนไทยในต่างประเทศ
- (๔) กลุ่มผู้ต้องขัง
- (๕) กลุ่มเด็ก/เยาวชนในสถานพินิจ
- (๖) กลุ่มแรงงานต่างด้าว หรือแรงงานข้ามชาติ
- (๗) กลุ่มบุคคลที่ไม่มีทะเบียนราษฎร

๒.๒) กลุ่มที่ไม่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/ การเรียนรู้ จำแนกเป็น ๔ กลุ่มย่อย ได้แก่

- ๒.๒.๑) กลุ่มบุคคลผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น/ภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือปราชญ์ชาวบ้าน
- ๒.๒.๒) กลุ่มผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- ๒.๒.๓) กลุ่มนักเรียน/นักศึกษาในระบบโรงเรียนที่สนใจเติมเต็มความรู้
- ๒.๒.๔) กลุ่มประชาชนทั่วไป

๒. จุดเน้นด้านผู้จัดบริการและภาคีเครือข่าย

๒.๑ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท คณะกรรมการ กศน.จังหวัด คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการ กศน.ตำบล และครู กศน.ตำบลทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มี ศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ มีการประสานเชื่อมโยงการทำงาน ตามโครงสร้างภายในหน่วยงานกับภาคีเครือข่าย ทั้ง ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย และเน้นผลสัมฤทธิ์เป็น เป้าหมายความสำเร็จในการทำงาน

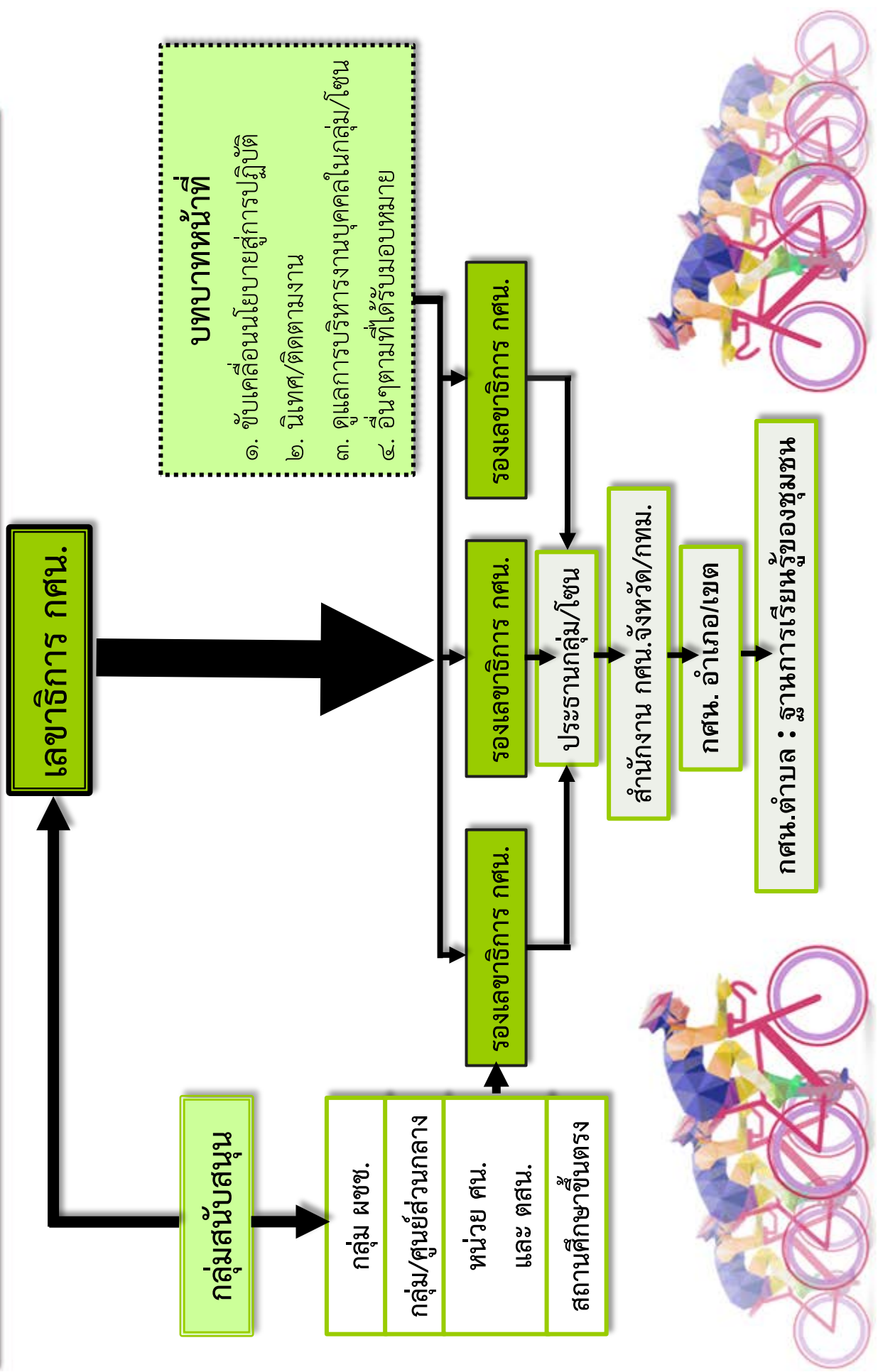
๒.๓ กศน.ตำบลทุกแห่ง ใช้แผนจุลภาคระดับตำบลเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมหรือ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชน กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ สภาพทางกายภาพของชุมชน ปัญหา/ความต้องการทางการศึกษาของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย แต่ละกลุ่ม แต่ละประเภท แหล่งวิทยาการชุมชน (ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่และองค์กร ประเภททรัพยากรธรรมชาติ และประเภทกิจกรรมทาง สังคม - วัฒนธรรม) ทุนชุมชน (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ และทุนการเงิน) เป็นต้น ทั้งนี้ให้มีการ ปรับข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันทุกรอบปีงบประมาณ

๓. จุดเน้นด้านผลสัมฤทธิ์

๓.๑ ผู้สำเร็จหลักสูตรหรือร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มี ผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือกิจกรรมการศึกษา / การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้จริง

๓.๒ ผู้สำเร็จหลักสูตรหรือร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มี คุณธรรม จริยธรรม ยึดค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ ในการดำเนินชีวิตและมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กลไกการขับเคลื่อน “กศน.” ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๓

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์และจุดเน้น

ความสำเร็จในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน มุ่งที่ผลลัพธ์หรือกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นสำคัญ โดยจำแนกเป็น ๒ กลุ่ม ๑๐ ตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

๑. กลุ่มการศึกษานอกระบบ

๑.๑ สัดส่วนประชาชนนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบแต่ละกลุ่มอายุต่อจำนวนผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบทั้งหมด และจำแนกรายประเภทกิจกรรม

๑.๒ สัดส่วนประชาชนนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ กลุ่มที่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/การเรียนรู้ และกลุ่มที่ไม่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/การเรียนรู้ต่อจำนวนผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบทั้งหมด และจำแนกรายประเภทกิจกรรม

๑.๓ สัดส่วนประชาชนนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในพื้นที่ชนบท/และพื้นที่เมืองต่อจำนวนผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบทั้งหมด และจำแนกรายประเภทกิจกรรม

๑.๔ สัดส่วนผู้เรียน/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบแต่ละหลักสูตร/กิจกรรมที่จบหลักสูตรแต่ละระดับหรือแต่ละกิจกรรมต่อจำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบแต่ละหลักสูตร หรือแต่ละกิจกรรมทั้งหมด และจำแนกรายหลักสูตรหรือรายกิจกรรม

๑.๕ ร้อยละของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคะแนนผลทดสอบแต่ละภาคเรียนในวิชาคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์/ภาษาอังกฤษ/ภาษาไทย ร้อยละ ๕๕ ขึ้นไปของคะแนนเต็มแต่ละวิชาดังกล่าว

๑.๖ ร้อยละของผู้จบหลักสูตรการศึกษา/การฝึกอบรมการศึกษานอกระบบแต่ละหลักสูตรที่สามารถนำความรู้ หรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นๆ

๑.๗ ร้อยละของผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ/การศึกษาตามอัธยาศัยที่ยึดถือค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๒. กลุ่มการศึกษาตามอัธยาศัย

๒.๑ สัดส่วนประชาชนนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาตามอัธยาศัยแต่ละกลุ่มอายุต่อจำนวนผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาตาม อัธยาศัยทั้งหมด และจำแนกรายประเภทกิจกรรม

๒.๒ สัดส่วนประชาชนนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มที่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/การเรียนรู้ และกลุ่มที่ ไม่มีเงื่อนไขข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา/การเรียนรู้ต่อจำนวนผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรม การเรียนรู้การศึกษาตามอัธยาศัยทั้งหมด และจำแนกรายประเภทกิจกรรม

๒.๓ สัดส่วนประชาชนนอกระบบโรงเรียนที่ได้รับการบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ชนบท/และพื้นที่เมืองต่อจำนวนผู้รับบริการ/ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาตามอัธยาศัยทั้งหมด และจำแนกรายประเภทกิจกรรม

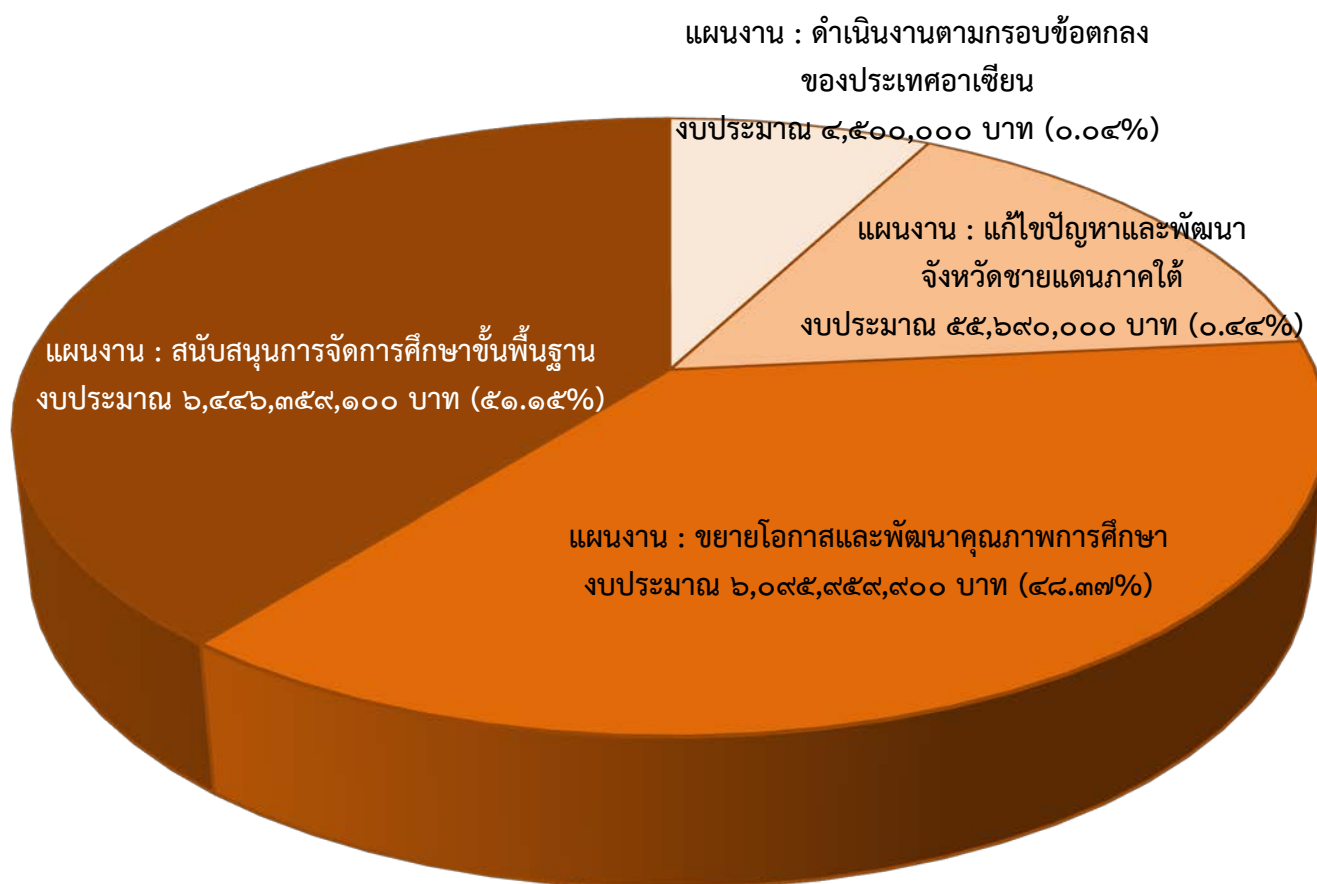
ส่วนที่ ๔

งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำแนกตามแผนงานงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑๒,๘๕๕,๕๑๘,๒๐๐ บาท

งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๒,๖๐๕,๕๐๙,๖๐๐ บาท

ลดลง (ร้อยละ ๑.๙๗) จำนวน ๒๕๓,๐๐๙,๓๐๐ บาท

งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๒,๖๐๕,๕๐๙,๖๐๐ บาท
จำแนกตามยุทธศาสตร์ที่หวังผลใน ๓ เดือน ๑ ปี และไม่กำหนดเวลา
สำนักงาน กศน.

๓ ยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองนโยบายเร่งด่วน หวังผลใน ๓ เดือน

๑. เร่งทบทวนหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่นรวมทั้งหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และการเรียนการสอน
งบประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๒. เร่งรัดดำเนินการนำคู่มือการศึกษา หรือคู่มือ กศน. หรือคู่มือการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้
งบประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. เร่งพิจารณาทบทวนงบการอุดหนุนรายหัว
งบประมาณ ๖,๕๕๖,๓๕๙,๑๐๐ บาท

๖ ยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองนโยบายเฉพาะ หวังผลใน ๑ ปี

๑. เร่งรัดพัฒนาและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
งบประมาณ ๕๕,๖๙๐,๐๐๐ บาท
๒. เร่งรัดพัฒนา กศน. ให้มีความพร้อมทั้งด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร และด้านทักษะอาชีพหลักสูตรระยะสั้นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
งบประมาณ ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓. สนับสนุนให้นำสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลาย และมีคุณภาพ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้
งบประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔. พัฒนาระบบการนิเทศ การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
งบประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕. กำหนดแนวทาง และดำเนินการในข้อกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาทางเลือกของประชาชน
งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๖. เร่งรัด ติดตามผล หน่วยงานและสถานศึกษาทุกระดับ บริหารการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้นโยบายและแผน/การกระจายอำนาจเป็นกลไกการดำเนินงาน
งบประมาณ ๗,๗๐๐,๐๐๐ บาท

๓ ยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองนโยบายทั่วไป โดยไม่กำหนดเวลา

๑. ปฏิรูปการดำเนินงานการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
งบประมาณ ๑,๓๙๔,๕๙๕,๔๐๐ บาท
๒. กระจายโอกาสทางการศึกษา ให้สามารถเข้าถึงประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนอย่างทั่วถึง
งบประมาณ ๔,๖๕๘,๙๖๕,๑๐๐ บาท
๓. สร้างอุดมการณ์ให้นักศึกษา กศน. และผู้รับบริการ
งบประมาณ ๗,๗๐๐,๐๐๐ บาท

ส่วนที่ ๕

ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จตามยุทธศาสตร์และจุดเน้น

๑. การยึดหลักวิชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักปรัชญาคิดเป็น หลักธรรมาภิบาล และผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปทั้งภายในองค์กร ระหว่างองค์กร และการทำงานร่วมกันกับภาคีเครือข่าย

๒. การใช้ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ในการดำเนินงาน ทั้งที่ยึดพื้นที่ ยึดสถานะแวดล้อม ยึดกลุ่มเป้าหมาย ยึดประเด็นปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือประเด็นการพัฒนา ยึดความสำเร็จ และยึดนโยบายเป็นฐาน

๓. การเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งเครือข่ายเชิงพื้นที่ เครือข่ายเชิงภารกิจและการสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือและความยั่งยืนในการเป็นภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔. การใช้ กศน.ตำบล เป็นฐานและเป็นสถานีปลายทาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติงานตลอดเวลา

๕. การใช้กลุ่ม/โซนเป็นกลไกขับเคลื่อนการบริหารนโยบายในระดับพื้นที่ โดยมีประธานคณะกรรมการบริหารในระดับกลุ่ม/โซนทำหน้าที่ เสมือนผู้ช่วยเลขาธิการ กศน. โดยมีการกระจายอำนาจ/มอบอำนาจ เพื่อให้สามารถบริหารนโยบายในระดับพื้นที่ ได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

๖. การมีข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มตามจุดเน้น มาใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. การมีระบบการนิเทศ กำกับติดตามและรายงานผล การปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. การมีกลไก/ระบบที่สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลหรือกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องและการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งด่วนหรือนโยบายเฉพาะที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. การมีหน่วยงาน/สถานศึกษารับผิดชอบตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามยุทธศาสตร์และจุดเน้นที่ตรงตามภารกิจอย่างชัดเจนที่เชื่อมโยงการกำกับติดตามและรายงานผลตัวชี้วัดทั้งส่วนกลาง ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ